

fkvide ind, som den havde begyndt at gjøre, og saa have staaet betydelig gunstigere overfor disse Baner, end den nu staaar. For det Første vilde Staten ikke have engageret Penge i den paany, og for det Andet vilde den kunne have opnaaet gunstigere Bilkkaar, hvis den var optraadt ved de eventuelle Auktioner som udkøbt Prioritetshaver og havde krævet Hammerflag for sig. — Jeg tror, at det var den eneste Vej, som en Regjering burde være gaaet ligeoverfor Handelsbanken, og ligeoverfor Banerne. Det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds har brugt det Ord: „Svindet“ om den Maade, hvorpaa Kapitalen er bragt til Stede for disse Selskaber, og jeg er fuldkommen enig med ham i dette Udtryk. Jeg forstaaer ved „Svindet“ en saadan Fremgangsmaade, som maasse under gunstigere Omstændigheder kan slaa til, men som under et hvilket som helst Uheld maa prisgive de Paagjældendes Eksistens, og det er den Maade, hvorpaa disse Selskaber ere gaaede frem. Jeg tror, at en Regjering, som vilde have Statens Lærv for Die lige overfor disse Forhold, og ikke vilde behandle disse Svindelselskaber paa anden Maade end den, hvorpaa den har behandlet alle mulige andre Svindelselskaber i Danmark — af saadanne Selskaber have vi havt saa mange i de senere Aar — jeg tror, siger jeg, at en Regjering, som vilde have gjort Ret og Skjel i saa Henseende, vilde været gaaet frem paa den Maade, jeg nævnte, nemlig at tage Hammerflag ved den Auktion, som Panthaverne foranstaltede. Saa vilde der derefter være Spørgsmaal om, hvorledes man, naar man havde Forholdene helt og holdent i sin Haand, skulde stille sig lige overfor Auktionærerne, lige overfor Kommuner, hvilke Hensyn man af forskjellige Grunde kunde finde sig besjæret til at tage. Disse Hensyn vilde da Regjeringen og Rigsdagen i Forening kunne have taget med fuldstændig Frihed, naar Regjeringen havde havt Sagen i sin Haand. Det har den meget ærede Regjering fuldkommen forhindret os i. Thi hvad er det, den ærede Regjering nu har gjort? Den har ikke blot sluttet Kontrakt om Banernes Kjøb, hvilket kunde være sin Sag, hvis det var sket under Forbehold af Rigsdagens Samtykke, men den har betalt betydelige Beløb paa Haanden, rigtignok under Form af Laan ud af Kassebeholdningen. Den har derved berøvet Staten den Leilighed, den havde til at faae dette Forhold i sin Haand og behandle det paa den Maade, som Staten staaar sig bedst ved, og den har gjort mere end det ved at give Selskabet disse Laan, den har gjort det muligt for Selskabet at bestaa, og den har maattet give Selskabet saa gunstige Bilkkaar at bestaa paa, at Selskabet, som det er bleven sagt, fra et vist Synspunkt staaar sig bedst ved, at det af Regjeringen forelagte Forslag ikke bliver vedtaget. For Randers-Grenaa Selskabets Vedkommende er det allerede gjort gjældende, at det ingenting vil faae efter dette Lovforslag, og for Aarhus-Nyom

Banens Vedkommende er den samme Anskuelse bleven offentlig fremsat. Nu have vi faaet 150,000 Kr., vi have derved faaet os arrangeret med Handelsbanken, og nu maa Rigsdagen egentlig helst lade være at stadfæste Overenskomsten. Ved at give saa betydelige Beløb paa Haanden til Selskabet og derefter komme og spørge os: Vilde I nu stadfæste Overenskomsten? har Regjeringen, forekommer det mig, stillet Rigsdagen under saa uheldige Bilkkaar, at den ikke kan forhandle. Forhandlingen er affaaeren, den er præjudiceret fra Regjeringens Side. — Jeg finder den Maade, hvorpaa Regjeringen her er gaaet frem, saa meget mærkeligere, som Finansministeren selv paa Grund af det Forhold, hvori han tidligere har staaet til Randers-Grenaa Banen, og den Del, han som Medlem af Bestyrelsen har haft i at faae det paagjældende Laan stiftet under de for Selskabet og Staten ugunstige Bilkkaar, burde have givet Rigsdagen fuldstændig frie Hænder til at behandle denne Sag og ikke paa nogen Maade burde have præjudiceret den. Den ærede Finansminister kan ikke siges fri for til en vis Grad at være Part i denne Sag, og Regjeringen burde vistnok ved denne Leilighed have udvist saa meget større Forsigtighed med at tagtage de skyldige Hensyn til Rigsdagen. Nu er rigtignok Lovforslaget blevet forelagt af Indenrigsministeren og ikke af Finansministeren; jeg anser det egentlig for ukorrekt, at det er fremkommet paa denne Maade, thi det dreier sig jo ikke om Anlæg af en Jernbane, hvilket vilde være en indenrigsministeriel Sag, men det dreier sig om Kjøb af en Bane, hvilket efter tidligere Praxis er en finansministeriel Sag, idet selvfølgelig alle de paagjældende Baner, naar de vare kjøbt, maatte gaa over til det Ministerium, under hvis Bestyrelse dette Forhold efter sin Natur henhører. Dette nævner jeg dog kun, uden at lægge nogen afgjørende Vægt derpaa. — Det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Bille) bemærkede til Forsvar for Regjeringens Færd i denne Sag, at der siden sidste Samling var indtraadt det afgjørende Vendepunkt, at Banerne vare satte til Auktion. Jeg skal dertil bemærke, at lige som selve Banernes forestaaende Kalamiteter have været bekendte for os i Aar og Dag, ja endnu meget længere Tid tilbage, saaledes blev der, allerede medens vi vare samlede forrige Gang, under selve Rigsdagssamlingen af Handelsbanken gjort Udlæg i Randers-Grenaa Banen, og det maatte da forudsæes, at det vilde føre til Auktion. Den ærede Minister henvendte sig ogsaa umiddelbart derefter, strax efter Nytaar til Finantsudvalget og fremkom med forskjellige Antydninger og Forslag, som han ønskede, at Finantsudvalget skulde gaa ind paa. Finantsudvalget gik hverken den Gang eller senere ind paa de Forslag, som Ministeren fremkom med, tværtimod forbeholdt Udvalget sig sin fuldstændige Frihed i saa Henseende, og endte med at henvise